

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De obligatione promittentis Missam sine stipendio, si non stet promisso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

explet, nisi propter elemosinam, & non propter tantum, videtur, equiparari accipienti elemosinam manuum, atque adeo (salvo meliore iudicio) posse expectare, ad Missas satisfaciendas, donec habeat elemosinam legari: & quamvis legatum accepit, videtur posse se tueri, (nisi aliter implicite fuerit conventum cum legante, quod est facillimum, quando acceptant hujusmodi legata desiderata Sacerdotes) dicendo se accepisse pro suo tempore. Adde multum rationabile esse, quod ea, quæ debet qui pro alimentis alicuius debet solvere anticipare, ad sustentationem enim meam non debet expectare finem anni. At stipendium hoc de quo loquimur, accipitur per se ob sustentationem Sacerdotis: ergo si anticipare detur, non videtur ipse obligari, quando non consentit ad postpositam solutionem. Sed hæc ut dixi, (salvo meliore iudicio) dubitare sint dicta.

De obligatione promittentis, accepto stipendio, Missæ, & non satisfaciendis.

15. Dubitabis Quinto hac occasione: quid peccet, & ad quid teneatur Sacerdos, qui, accepto stipendio pro Missis, illas non celebrat?

Respondet peccare ex genere suo mortaliter, & debere solum restituere stipendium: si enim, quando Missæ differuntur ad tempus inutile id diximus n. 7. & 10. multo magis ad affirmandum, quando prorsus omittuntur.

16. Illud tamen ex materia restitutionis hic, & dicitur n. 7. advertimus, non esse mortale negligere restitutionem rei ex se levis, atque adeo nec negligere restitutionem unius, vel alterius stipendij Missæ, quia ex iustitia veniali mortalem obligationem confugere confirmationem non est. Neque obstat Sacra Congregatio in his Decretis, quatenus dicitur, *nisi dicantur Missæ prescriptæ, peccati graviter, & ad restitutionem teneri*. Non obstat, inquam, quia non est credibile Sacram Congregationem velle obligare plus quam quis tenetur iure naturali. Obligat ergo mortaliter, si adest materia gravis, venialiter, si levis.

17. Petes: quando Missæ non sunt dictæ in Monasterio, cuiusmodi incumbit onus supplendi illas, vel pretium restituendi Superiori, an ipsis subditis Sacerdotibus?

Respondet: certe primo loco Superiori, advertendo tamen, quod Sacerdotes Religiosi obligantur ex iustitia Superiori obedire in celebrandis Missis pro Fundatoribus. Quod si hi iusti legitime à Superiore, non dicuntur obligabuntur, vel dicere, vel restituere stipendium ex suo peculio, si illud habent, eo modo, quo Doctores docent, Religiosos ex eo, quod forte habent, obligari ad restitutionem, si aliquid ex iustitia debent. Ratio horum est, quia contractui imo inter expostulantes Missas, & Conventum, ipsi se virtualiter obligaverunt, ut supra lib. 2. c. 2. §. 9. m. 2. diximus. Quod si particulares Religiosi sint ad dictam restitutionem impotentes, totum onus restituendi Prælato incumbere, cum illud stipendium nomine Conventus acceptum fuerit, palam est.

Dixi (Primo loco) nam negligente Superiore, in subditos iterum recidit totum onus, quia etiam ipsi contracterunt, ut dictum est, & ad particulares pertinet officia communis, quando ea negligit Prælati.

De obligatione promittentis Missam sive stipendio, non sicut promisso.

18. Ut etiam id hac occasione decernam. Dubitabis Sexto. An qui ex liberalitate promittit Missas, nec illas celebrat, peccet, & ad restitutionem aliquam teneatur?

Respondet. Licet aliqui etiam unum tantum Sacram ex liberalitate promissum non celebrare, putent mortale, sicut Bonac. de contr. d. 3. q. 12. p. 1. m. 8. Petrus Navar. lib. 2. de rest. cap. 2. d. 7. tamen cum aliis probabilius est, non esse. Ita Sanch. Fagund. Mald. alique citati à Marchin. de ord. 1. 3. p. 2. cap. 18. m. 5. Ratio est, quia in

hujusmodi promissionibus non est attendendum ad damnum spirituale, sedus promissam Satisfactionem Angelicam non recitare, mortale esset, quia affert damnum spirituale, quod longe maius est, quam quodcumque damnum temporale. Metiri igitur debemus huiusmodi promissionem non ex quantitate damni, sed ex quantitate stipendij, ita ut qui Missam promittit, perinde se habeat, ac si promitteret unum argenteum, qui duas, duos. Quoniam ergo in promissionibus quadruplo maior quam sit in furto, debet esse quantitas, quæ constituat materiam peccati mortalis ex doctrina Sanchez de Matrim. lib. 1. d. 5. n. 24. (cum in furto tollatur alienum in promissione detur voluntarie suum) ideo non erit mortale in casu nostro, nisi denegentur tot Missæ liberaliter promissæ, quot quadrupliciter superant in stipendio materiam furri gravis quæ cum in communiore opinione, & abstractendo ab aliis circumstantiis sit triump circiter lutorum, Missæ promissæ denegatæ, ad hoc ut mortaliter peccetur, debent ascendere ad numerum circiter duodecim, seu quindecim Missarum.

Immo ex ea opinione satis probabili, affirmante cum Sa v. Promissio, n. 1. aliisque, non esse mortale, nec restitutioni subiacere, non servare promissionem simplicem in materia notabili etiam legitime acceptatam, quia id est contra fidelitatem, quæ non obligat cum tanto rigore, non verò contra iustitiam, cuius obligatio est rigorosior. Ex ea opinione, inquam, sequitur nunquam esse mortale, nec subiacere restitutioni Missas quamvis plures sine stipendio promissas (etiam si promissas dicere in Altari privilegiato, vel cum alia Indulgentia) denegare, quia jam tunc non fit, nisi contra Fidelitatem. Hinc si reciperes ab aliquo stipendium pro Missis, & liberaliter promitteres eas celebrare cum Indulgentia, sed deinde celebrares quidem Missam pro illo, sed sine Indulgentia, venialiter tantum peccares, quia non peccares contra iustitiam, sed solum contra Fidelitatem.

19. Excipe cum Castropal. d. p. de Euc. 7. p. 14. num. 2. sine. Primum, nisi addatur votum, vel iuramentum Deo exhibitum, vel præceptum Superioris, nam tunc non servare fidem esset contra Religionem, vel obedientiam, cum materia gravis tunc desumatur ex cultu, & honore, qui Deo per Sacrificium exhibetur, quod etiam unicum gravem Dei cultum continere (scilicet Missam die festo relinquere, non esset mortale) omnium est sententia.

20. Excipiunt Secundo, ex Rebello p. 2. lib. 18. q. 14. n. 5. aliqui, nisi grave detrimentum promissio ob non servatam fidem obveniat, quia tunc lædatur iustitia propter damnum causa tua, iniuste illatum. Hæc tamen exceptio videtur quoad damnum spirituale non habere locum in casu nostro, quia, ut dictum est n. 11. hoc non attenditur in hujusmodi promissionibus.

21. Dices, sequi ex hoc, quod si quis, accepto stipendio, unam v. g. Missam promitteret, nec celebraret, nunquam mortaliter peccaret, quia ex una parte materia stipendij est levis, & ex alia non habetur ratio boni spiritualis, cuius tamen contrarium vix sumus dixisse num. 9. Respondet: ex accepto stipendio strictiorem, citi obligationem ad Missam promissam, quam eo non accepto, ipsa naturalis ratio dicit. Hæc polito, Dico mortaliter peccare, accepto stipendio, Missam denegans in urgente necessitate, quod solum dicto n. 8. diximus, quia ad strictam obligationem consentit per receptionem stipendij Sacerdos, unde & consentit se habere respectum ad illam urgentem necessitatem, sive spirituales, sive temporales, ad quod non consentit in simili liberali promissione ex dictis num. 11. In utroque autem casu non esse considerandum, nisi quantitatem stipendij, non vero damni quia de hoc non contrahere præsumuntur Fideles, ibid. diximus.

22. Hinc etiam collige, si quis unam, vel alteram Missam homini liberaliter cum iuramento promittat (supposita probabilissima opinione cum Sanchez lib. 3. in dec. cap. 4. num. 23. quod iuramentum promissorum de-

ro levi solum venialiter obliget) si non celebret venialiter peccare: at accepto stipendio in urgente necessitate, mortaliter, quia hic est quid grave propter respectum ad necessitatem urgentem, ibi non item, ut diximus n. 9.

13. Dixi (homini) nam si fiat Deo promissio procedit doctrina data n. 29

§. X. Super illud §. primi, n. 13. Capulas auferant, &c.

Vbi,

Præcipitur, ut ab Ecclesiis auferantur Capulae cum inscriptione elemosynæ pro Missis.

1. Præcipit id merito Sacra Congregatio, ne per illas elemosynas confusas, sua intentione frustrerentur Fideles.

2. Et quia dubitatum fuit, An pœna interdicti, &c. extendatur ad non tollentes has Capulas, Respondit *ibid.* n. 41. non extendi.

3. Dubitatum insuper fuit, An deberent etiam tolli Capulae apponi solitæ in die Commemorationis Defunctorum cum inscriptione *Casse de mori*? Respondit n. 42. debere.

4. Dubitabis, an qui in sua Ecclesia non habuit talem capsulam, atque adeo nunquam contraxit obligationem, illam auferendi, possit de novo sine timore horum Decretorum apponere? Rursus. Quid si quis auferat, sed deinde post aliquot dies reponat? hi enim non videntur ire contra Decretum, cum non negligant auferre, sed de novo ponatur.

Respondeo, utrosque ire contra Decretum, Ratio est evidens, quia statim atque capsula in Ecclesia apposita à te de novo est, confurgit obligatio illam auferendi, ergo ni auferas, Decretum non servas. Adde non vitare pœnam legis eum qui in fraudem legis operatur, *Non dubium, de legibus.*

Hic nihil præterea superest explicandum, vel addendum.

§. XI. Super illud §. primi, n. 14. Episcopus verò, &c.

Vbi,

Caveatur ne Superiores prædictam licentiam concedant, nisi ipsis constet onera suscepta, & suscipienda correspondere redditibus.

Id ita perspicuum est, ut alia explicatione non indigeamus.

§. XII. Quid peccet, qui prædicta decreta non observat?

1. Certè hic aptus videtur locus decernendi, An singula hæc Decreta de Celebratione Missarum obligent ad mortale?

Qui non distinguunt, confusè satis hanc difficultatem pertractant. Adverte ergo in his Decretis variè loqui S. Congreg. & secundum varietatem verborum de gravi, vel levi obligatione ab ipsa nobis, imposita esse indicandum. Dico (ab ipsa imposita) nam de obligatione orta ex natura delictorum, ut in defraudante de Missis promissis, de non observante Fundatoris mentem, & similibus partem habes in toto hoc Opusculo in suis locis.

2. Jam vero Primum Decretum positum §. 1. n. 7. ubi interdicitur Episcopis, & Generalibus reductio Missarum, est sub his verbis: *Districte prohibet ne, &c.* & sub illis: *Alioqui reductiones, omnino nullas, atque inanes decernit.* Obligat ergo hoc primum Decretum ad mortale. Ratio est illa, quam insinuavimus §. 8. num. 17. quia hoc præceptum est absolutum. Adde quod Episcopus per reductionem, quam faceret esset causa, ut non celebrarentur omnes Missæ à Fundatore præscriptæ, ergo cooperaretur ad iniustitiam

3. Secundum Decretum *ibidem* positum n. 8. ubi præcipitur tot esse celebrandas Missas, quot fuerint scriptæ, per hæc verba fertur: *Sub observatione dicitur & Graviter peccant.* Ergo peccare mortaliter facientes, ex dictis §. 8. n. 2. palam est.

4. Tertium Decretum positum n. 9. ubi revocantur privilegia, certum est obligare ad mortale: quia privilegia revocatis, atque adeo nullis in re grati peccatum est.

5. Quartum Decretum positum n. 10. ubi prohibetur Sacerdoti partem elemosynæ Missæ sibi retentione obliget, dixi supra §. 5. n. 6.

6. Quintum Decretum positum n. 11. de intermissione pecunia, fertur sub hac clausula: *Sub pœna intermissione gressus Ecclesie ipso facto incurrendæ.* Obligatio secundum opinionem, quam quis habet circa dicitur, n. gravitatem, & efficaciam, iuxta dicta *100. §. 1. tit. 18.* Nota tamen hic facile delinquitur contra Fundatoris, si tua negligentia officiat perpetua Missarum.

7. Sextum Decretum positum n. 13. ubi præcipitur recipiantur elemosynæ manuales pro Missis, præcedentibus satisfactis sub hoc imperativo edicuntur: *ut accipiant.* Cum ergo quando per verba Imperativi accipitur, aliqui ad nullam culpam obligant, aliqui vero venialem, aliqui iuxta materiam gravitatem leviter, & omnes quidem probabiliter, apud Castrop. *de pœna d. 1. p. 9. n. 3.* ita hic dicendum erit.

8. Denique Septimum Decretum positum n. 14. ubi prohibetur, ne Episcopi facultatem concedant ad reductio Missarum, nisi facta diligentia, etiam habentur illa verba imperativa, *Diligentur inquirant, quantum ad Episcopi negligentiam daturum fiat Fundatori, & attendendum quod numero præcedente dictum est de hoc Decreto.*

Ad quid reneatur Successor, quando prædicta Decreta observanda sunt negligentem.

9. Petes An etiam Prælati successor in hæc pœnas & pœnas incurrat, si negligens sit in observandis prædictis, quæ Prædecessor non observavit?

Respondeo. Regula generalis sit quod Successor in locum prædecessoris non succedit nisi in locum, in quo prædecessor peccat incurritque pœnas dictas, cum non observata à Prædecessore, potest ab ipso observari, immunitis erit Successor. Hinc fit, quod si Prædecessor depositum pecuniam pro Missis apud eadem Sacerdotem non abstulit capsulam ab Ecclesia, si non fecit ad celebrationem Missarum ex stipendio iuxta voluntatem illas expolentem, & iuxta hæc Decreta, &c. ipse Successor tenetur ad prædecessorem in sumpsit pecuniam in aliis viliibus, &c. non possit talis pecunia haberi propter pauperum necessitatem, si iterum (nam cæterum debet adhiberi diligentia à Successore ut habeatur, quia Successor utpote nunc ad prædecessorem pertinet, tenetur quantum potest voluntates Prædecessoris Monasterio commissas nondum completas adimplere, vel si implicavit non servatis servandis, vel si successorem sine licentia, vel suscepit Missas, quas nunc nunc satisfacere possibile est, ad nihil Successor tenetur, quia hæc mala sunt irreparabilia.

CAPVT II.

De obligationibus Capellani, vel Sacerdotis celebrandis Missis

1. Quoniam non omnia, quæ ad obligationem celebrandæ Missæ pertinent, explicare in prædictis Decretis Sacræ Congregationi propositum fuit, unde necesse est interpretantes, in medium afferre universa præcepta: nonnulla quæ supersunt, breviter in sequenti exhibere, operæ pretium erit.